

ШТА ЈЕ ПРАВА ИСТИНА О ПРИПРЕМАНОМ ОДЛАСКУ НЕКИХ ЦРНОГОРСКИХ ЧЕТА У БОСНУ

Недавно сам с пажњом прочитао „Осврт на ратна сјећања Драгутина Радовића“ која је написао Јагош Ускоковић (Види: Историјски записи, Титоград 1978/3, стр. 133—155). Немам намјеру да се овом приликом осврћем на све оно о чему пише Ј. Ускоковић, већ само на дио текста на стр. 137, који гласи: „Тачно је да су у новембру 1942. године формиране двије чете од партизана—илегалаца на територији ОК Никшић, али није тачно да су формиране по одлуци Покрајинског комитета, већ су формиране по одлуци Окружног комитета Никшић. Такође није тачно да су формиране ради вођења акција, већ су формиране ради одласка у Босну, јер је ОК Никшић оцијенио да нема услова ни могућности за опстанак партизана на територији ОК Никшић у току наступајуће зиме. ОК Никшић је заузео овакве ставове и донио одлуку о формирању чета за одлазак у Босну у другој половини октобра 1942. године. Са овом одлуком се, према изјави Вељка Зековића, ондашњег секретара ОК Никшић, датој на симпозијуму у Титограду у децембру 1972. године, последије дугог колебања, сагласио Радоје Дакић, политички секретар ПК КПЈ за Црну Гору, Боку и Санџак. Ову своју изјаву о формирању чета за одлазак у Босну Зековић је недавно потврдио у свом наступу преко телевизије“.

Из цитираног текста се види да Јагош Ускоковић жели да информира читаоца о неколико ствари:

Прво, да су у новембру 1942. године формиране двије чете од партизана—илегалаца на територији ОК Никшић, али не по одлуци Покрајинског комитета, него по одлуци Окружног комитета Никшић;

Друго, да чете нијесу формиране за вођење акција, већ ради одласка у Босну, јер је, тобож, ОК Никшић заузео овакво становиште;

Треће, да се са овом одлуком, „последије дугог колебања“, сагласио и Радоје Дакић, политички секретар ПК КПЈ за Црну Гору, Боку и Санџак.

Да би ове своје тврдње и доказао, Ј. Ускоковић се, између осталог, позвао и на моје саопштење „Период илегалног рада

партијске организације на подручју Окружног комитета КПЈ Никшић од јуна 1942. до маја 1943. године“, које сам поднио 1972. године на симпозијуму у Титограду, а касније ауторизовао и објавио у Историјским записима (Види: Историјски записи, Титоград 1975/2, стр. 311—344).

У том саопштењу ја се маргинално дотичем и формирања двију партизанских чета на територији ОК Никшић, али не на начин како ме Ј. Ускоковић интерпретира, него на сљедећи начин:

„Све до краја октобра 1942. године услови за рад у срезу никшићком били су релативно повољни. Средином октобра повезали смо (се) с друговима Блажом Јовановићем и Милинком Ђуровићем, који су се из Босне, с десетак партизана из среза подгоричког и никшићког, пребацили у Црну Гору. Они су нас упознали са ситуацијом уопште, посебно с борбама и успјесима наших јединица у Босни. То је за нас било велико освјежење, а не мање и подстрек за даљи рад. Блажо је као делегат ЦК КПЈ и Врховног штаба отишао на рад у Албанију, а Милинко је остао са нама, као члан ОК.

Оцјењујући да се тих дана ситуација нешто поправила у нашу корист, одлучили смо у ОК да крајем октобра или почетком новембра од илегалца формирамо двије мање чете. Једном су руководили Милинко Ђуровић и Данило Бојовић, а другом Војо Николић. Сва тројица су иначе били чланови ОК Никшић. Вјеровали смо да ћемо на тај начин, вршећи макар мање акције, моћи да створимо за себе неки слободан простор, па и да мобилишемо нове борце. Међутим, врло брзо се показало да то није реално. Непријатељ нас је лакше откривао, прогонио, и морали смо се кретати по планинским крајевима, изоловани и без хране, јер је непријатељ још раније стјерао све сељаке с планине у села, како њихова домаћинства не би могла да нас помажу и да нам служе као база. Кретање сељака је контролисано, тако да су се партизанске породице налазиле у неку руку у кућном притвору. Сем тога, ближила се зима, а она је као што се зна, у нас веома сурова. Сви смо били свјесни тога да је снијег за нас најопаснији непријатељ. А наша територија зими је под снијегом“ (стр. 322).

Из цитираног текста јасно се види да је погрешно доводити у било какву везу одлуку ОК Никшић о формирању чета са одлуком о припремању за пребацивање у Босну, као што то чини Ј. Ускоковић. Јер, оне се, поред осталог, ни временски не поклапају. Исто тако, произвољна је тврдња о томе да се Радоје Дакић сагласио са одласком наших чета у Босну „послије дугог колебања“.

Не знам шта је требало Ј. Ускоковићу да моје сјећање употребљава на неадекватан начин.

Вељко Зековић